

CONCIO AD

CLERVM PRO GRA-

dū, habitā Oxoniæ. 9. die

Decembris. 1607.

Per EDOARDVM CHETWIND & Coll.

Exoniensī sacre Theologiæ

Baccalariū.

Matri Academiæ Sacra.

OXONIAE.

* Excudebat Iosephus Barnesius. 1608.

METHODVS, BRE- visq; summa totius con- cionis, iuxta sectionum seriem disposita.

1. pars divi-
sionis.

2. pars.

3. pars.

4. pars.

1. Scopus summa, ac divisio textus in
quinque partes, à 1. ad 5. sect.

2. De Christianorum cursu, in vocati-
one sum generali sum particulari, ad 14.
sect. In aberrantes, osiantes, tardè ambu-
lantes, ad 21.

3. De diaconia seu ministerio, cleri for-
te, et q; hic de ministerij sum honore, 24.
idq; in admonitionem variam & populo
& ipsi clero, 27. sum summo eiusdem one-
re ad 36.

4. De ministerij fonte domino Iesu, ubi
item de vocatione ad ministerium sum
interna & instruyente 39, cuius usus
contra irruentes imperitos, 41. sum ex-
terna & ordinante 43, undè cum apolo-
gia nostri ministerij adversus pontificio-
rum & Brownistarum calumnias 45. sibi
monitione supplici, Episcopis inprimis et
academicis, & ministris ipsi 49.

5. De fine ministerij, Evangelij testifica-
tione, sum in vita sum doctrina 53. et q;
hoc in admonitionem ministris ut atten-
dant sum sibi met, sum (residencia curâ)
ipsi gregi.

6 De fideiis cuiusq; (præcipue manu)
propofito, curfus fui confummatione cum
gaudio, 60. ubi de huius rei fumma tum
difficultate tum neceffitate, 63. idq; in
admonitionem, tum in genere cuiusq;
foris Chriftianis, tum miniftris (peciali-
ter, 66.

7 Deniq; breviffima facta partium re-
pofitione, fequitur totius cõcionis conclu-
fio, una cum voto quadruplici per ap-
pendicem adiecto, a 71. fcll. ad finem.

(1)

Actorum 20. 24.

Nullius habeo reirationem, neq. est visa mea mihi
ipsi ebata ut consummem cursum meum cum gaudio
ministerium scilicet quod accepi à Domino Jesu ad
testificandum evangelium gratie Dei.

Onuerat Servator Luc
14. de prius compu-
tando ei sumptu, qui
sit edificaturus turrin
nū haberet quod suf. v. 28

ficeret ~~opis avarit~~
uor. Subduxerat secū
hanc rationem pru-
dens Paulus (servus in
Christi domo fidelis-

simus) sineq. sui operis ob oculos proposito, in
hunc quā plenē instructus vinctē collimar. Tes-
tatus hoc est Asiae valedicens apud Ephesinae ec-
clesiae presbyteros praelectis ab initio verbis. Pro-
ficiiscenti ipsi iam Hierosolymam, Asianosq. suos
denuo (quod pro certo novit, quod illi audium
agerriū ferebant) nunquam revisuro, spiritum
sanctum audit passim vincula & afflictiones prae-
dicentem, Ecce verō cor interpidum nihil morae-
tur cursum à Deo praefinitum ut consummet, mi-
nisterium cum gaudio ut adimpleat, quod à Do-
mino Iesu acceperat ad testificandum evangelium
gratiae Dei quod apportabat illud vinctē (vel post-
habitā vitae suae ratione) in votis habet.

2 Proposium proinde pij Apostoli (& quidem
nostra attentione summe dignum) hic habemus.

(2)

in quo Pauli *cursum*, & hunc *cursum ministerium*,
& hoc à Domino *acceptum*, idq; ad *evangelium gra-*
tia Dei testificandum, deniq; ipsum in hoc ad lan-
guinem vique desudantem & decertantem, hunc
ut cum gaudio consummet dum attendamus : & in
Pauli *cursum* Christiani cuiusq; conditionem & in
eius *ministerio* Cleri sortem : & quod à Domino hoc
acceperit, vocationis sacrae fontem, finem demum
eiusdem, quod scilicet ad *evangelium* saluterum
testificandum; & deniq; in hoc Pauli (quod nostrum
omni debet esse) sanctissimum sincerissimumq; votum ac
propositum *cum gaudio* (cæteris posthabitis) *cursum*
cuiusq; nostrum qualemcumq; conficere ac consu-
mare facile videamus.

3 Nam ita (quemadmodum hic Paulus) quilibet
christianus in *opibus in cursu* est, quod *Primum*; &
hic *cursum* (quemadmodum & Paulo & cuilibet
ministro) *diaconia ministerium* est. quod *Secundum*;
& hoc ministerium (ut & Pauli) à Domino Jesu ac-
ceptum est, quod *Tertium*; & acceptum *diaconia* ad
ad *testificandum evangelium* quod *gratia Dei* est, &
hoc *Quartum*. Deniq; hunc *cursum*, hoc *ministerium*
(nullâ alterius rei habitâ ratione) vitæ etiam (si o-
pus fuerit) cum dispendio) *per hæc consummare*,
propositum hoc, ut Pauli, sic & fidelis ministri cu-
iusq; est, aut esse certè debet, quod *Quintum*, atq;
ultimum ordine suo hoc contextu, quodq; obser-
vandum.

4 Atq; hæc quinque rerum capita, de christiani co-
ditione *cursum*, & Cleri sorte *ministerio*; de ministerij
fonte *Jesu*, sineq; *evangelij testificatione*; deniq; de
fidelis Apostoli ministriq; proposito, *cursum* lætæ
ala-

lacriq; *consummatione*, cum divinâ frems gratiâ
 vestram per patientiam & candorem solitum, pro
 officij mei in vos ratione, & qua possum in tam y-
 beri rerum copiâ succinctâ brevitate paucis atti-
 gero. levavi (spero) ab hoc quod incubuit onere,
 & vos pariter (i.e. reverendi patres, fratresq; in Chri-
 sto longè charissimi) abs hoc tédio liberabo; vosq;
Maremq; hanc mihi longè indulgentissimam, cha-
 rissimam votis quantum potero humillimis com-
 mendans Deo. Verum primò de Christiani (quæ
 Pauli hic) conditione, quod scilicet, *Quisq; Chris-
 tianus* (vt hic de se Paulus) vitam hic dum agit, in
quo in cursu sit.

5. Ita enim Paulus *ut consummaret cursum*. Atq; ita
 (quemadmodum & Paulo) cuiq; Christiano cur-
 sus suus manet peragendus. Siquidem Christiano-
 rum in hoc mundo vita, non tam statio est quam
 stadium, in quo, à carceribus cum semel soluitur,
 continuo cursu ad metam ipsam properatur. De
 quo cursu Apostolus, 1. Cor. 9. *Sic currite ut compre-* V. 24.
hendatis, quippe (vt idem alibi) *In corpore manentes* 2. Cor. 5. 6.
peregre absumus à Domino; suntq; in his terris cœ-
 nium (vt de suis Iacob ad Pharaonem) *pauca atq;* Gen. 47. 9.
malæ peregrinationum dies; tam vetè in nos omnes
 quadrat, quod (alio forsan sensu) Iehoua loquitur
 per prophetam Micæ 2°. *Surgite & abite, nō est hæc*
vobis requies. Reverâ in terris, sanctis sua requies V. 10.
 nō est expectanda, ita enim Apostolus Heb. 13. V. 14.
Non habemus hic permanentem civitatem, sed futurâ
(patriâ scilicet potiôrè, hoc est cœlestè quæadmo- V. 16.
dum olim veteres Patriarchæ Heb. 11.) inquirimus.
 6. Viatores proinde in patriam ad Deum sunt,
 A 4 qui

1. Pet. 2. 17. qui in terris veluti advenæ (vt compellat Petrus) ac inquilini peregrinantur Christiani viatores sunt, atque vti nam curiores essent, celeri pede ad suum terminum properantes. Imò (fratres) et si incedere velint viâ, si recto pede, currere e. q. s. oportet non claudicare, non pedetentim ambulare, sed currere, & quidem cursu quisq; eo, quæ cuiq; Deus ipse præfinivit. Etenim qui proposuit Christiano itineris sui terminum æternam vitam; idem (qui ipse via est & vita) & viam designavit regiam, addo & in hac viâ vnicuiq; suam orbitam suam semitam, rectumq; callem; in quo dum ambulat (vt Salomonis loquar verbis) *nihil arfabis*

Ioh 14. 6.

Prov. 4. 12.

gressum, etiam dum curras non offenderis, imò extra quam viam quam semitam qui currit, is longè deviat, & in quâ qui non currit turpiter is claudicat, nec habet unde speret viator vel sic devians, vel sic claudicans, suum cursum, iter suum, hîc cû Paulo sic conficere istiusuè gressibus patriæ suæ ad fines vnquam pervenire

7 Agendum ergo, hæc regia via, in qua ad cælos vsq; currendum est Christiano, qualis est ea tandem? & quæ eius calcandæ semitæ? Per paucis expediam, nam supersunt plurima. Via hæc arcta & tamen regia, per quam solam mortalibus in cælestem patriam iter est peragendum, Christianæ fidei professio est, seu (quod Deus ipse in hanc suos vocat ita dicta) vocatio in fide Christianâ, de quâ Apostoli illud nostis Eph. 4. 1. *Precor vos ego vinctus in Domino ut & vos dignè ambuletis* vel prout eo venit vocationi quâ vocati estis scilicet à Deo, & mundo, per gratiam ad fidem, in spem vitæ melio-

ris evocati, seu (vt Petrus) à *sinebris in admirabilem* 1. Pet. 2, 9
suam lucem, vt sumus laudi gloriæ ipsius Eph. 1. am- V. 12.
bulantes prout oporteat, & sic *placens Deo* 1. Thef. V. 1.
 4 atq; vt Phil. 3. Paulus noster *In id unum inten-* V. 14.
dentes, ut quæ à tergo sunt obliuiscens; contendentes
vero ad ea quæ sunt à frons, scopum versus feramur
in tō spaciū ad premium supernæ vocationis, quæ
nos dignatus Deus est in Christo Iesu.

8 Atq; hæc via vt vt *stricta illa sit* (de quâ Serua-
 tor Mar 7) *quam pauci inveniunt*, sola tamen est V. 14.
 quæ currentes per ipsam fide ipsâ duce bonâ, cō-
 scientiâ comite (vt ibidem idem ait) *ad vitam ducit*,
 nec redijt quis vnquam ab orbe condito saluus
 in cœlestem suam patriam qui diuinitus, plus quâ
 somnio admonitus seu potius per diuinam gratiâ
 extus evangelij, intus verò spiritus voce compel-
 latus: per *nouam hanc* & (vt Heb. 10.) *viuâ, viam,*
Christi sanguine per viam factam, prudens non di- V. 20.
 verterit nec feliciter quisquam, qui in hanc semel
 inductus in eâdem à virtute in virtutem assiduo
 pietatis gressus ac progressus (donec Tzione cæle-
 sti apud Deum comparuerit) summâ celeritate ac
 contentione non consecerit: Hæcque via est per
 quam vnâ currendum omnibus, vt cunq; in hæc
 eâdem viâ, non item per vnâ ac eandem semi-
 tam.

9 Semiras enim prius dixi (vt meministis fra-
 tres) in hac via esse, et quidem cuique suam atque
 suam ab ipso Deo pro cuiusq; conditione designa-
 tas ac veluti sepimentis suis inter se distinctas: ex-
 tra quas promiscuè per vagari absq; lapsus periu-
 culo grauiori, nemini tutum est: in nulla vero ha-

rum ambulare & tamē intra viæ regiæ terminos consistere, prorsus est impossibile.

10 Atq; hæc semitæ (vt verbo dicam) vocationes (ideo quoq; sic dictæ, quod ad eas Deus vocat ac veluti suâ voce quemq; designat) sunt particulares varij hominum status ac ordines, superiores, inferiores, medij, à Deo ordinati; diversa vivendi genera humanæ societati conservandæ inservientia, bonumq; publicum, post ipsius Dei gloriâ, spectantia: In quibus, veluti milites in suis stationibus ac aggeribus ducis sub vexillo strenuè pugnantes, aut vt apes in suis alueolis mella in alueariorum laboriose colligentes, aut veluti tot rotæ suis locis in horologio ad appensorum ponderum attractû variè circûgiran-tes; deniq; (vt 1. Cor. 12. nēmq; Rom. 12. 4. Apostolus rem hanc quam apertissimâ similitudine illustrat) veluti tot *membra non eandem habentia actionem* sed muneribus distincta suis in subsidium mutuum (pro vis intus in quodquam agentis mensurâ) ad totum ipsum corpus cōstituendum ac conservandum per commissuras dulci iugo consociata & coeuntia, collocantur à Deo homines Christiani (vt pote olim Adam protoplastus in horto Eden, Gen. 2.) veluti in tot hortulis ad eos excolendos, aut veluti in tot orbitis, in quibus ambulantes, & viles esse possunt alijs, fructum ferentes, & placentes Deo, dum talētis minisvæ (seu pluribus seu paucioribus) à Domino conceditis negotiantes, & ipsi Domino multam gloriam, & plenâ mercedem suorum laborum sibi met lucrentur.

11 Atq; de huiusmodi vocationibus consilij illud 1. Cor. 7. 24 est beati apostoli *unusquisq; in quo vocatus fuerit* (id

est in quâ particulari vitæ honestâ conditione, prius in Gentilismo versabatur serviens sibi ac hominibus iam vocatus ad fidem ut inseruiat ipsi vocati Deo) *in hoc maneat*; sed *παρὰ τὸ θεὸς ἀπὸν Δεῦν*, ac si iam ad ipsum Deus quoq; (cui omnium reddenda ratio, & cui in omnibus inseruiendū) ipse vocaret. In hoc (inquit Paulus) *maneat*, imo (fratres) cursus cum hic sit & callis Domini, in hoc quisq; currat, atq; (quemadmodum infra cap. 9. eisdem Corinthios monet Apostolus) *sic currat ut comprehendat*. V 24
Enimvero hæc (quam audistis) conditio est Christianorum; viatores sunt in hoc mundo patriam versus, nec ambulare eos oportet tantū, sed currere: idq; in viâ fidei, ac Christianæ pietatis, quæ vocatio vna omnibus est communis; & quidem huiusce viæ vnam vel alteram sibi designatam (veluti suâ) semitam calcantes, hoc est particulari aliqua, eâq; honesta utiliq; vocatione, alijs per charitatem sedulo inseruientes.

Ita Interim hoc ulterius sciendum hâc ex parte, quod quemadmodum in obtritâ viâ ambulantes subindè cernimus, quod vnus callis sit qui in alterū ducit, semitâq; vna alteram quæ excipiat, donec ad itineris terminum perveniatur: ita & in hâc Christianorum viâ per quam in cælos vsq; est currendum, semitæ sunt quædam in alias ducentes, quædam vero in se alteras excipientes: vocationes quædam quæ preparantes sunt tantū & disponentes ad alias, atq; hæ (quales in Academiarum spatijs, literis atq; artibus studentium) iure vocationes dici possunt futuræ spei; & quædam veluti exequentes, quæ alteras excipiūt ac exercent, quæ (quales sunt

mi-

ministrorum atq; medicorum ad praxin acceden-
tium) vocationes sunt præsentis vsus ac utilitatis. In
vtriusq; vero istis orbitis, vtriusq; hæc vocationū ge-
neribus, legitimus potest esse, imo esse debet cōsili-
verius Christianis pro variâ cōditione suâ curius
modo meminerint qui currūt, ita in viâ ad viæ ter-
minum vsq; properare; vt in primis calcandis orbi-
tis stultè non senescant, verum per istas ad alteras
altiores, viles magis ac itineris termino viciniore
rectâ pergant.

13 Atq; de cursu Christianorum qualis esse de-
beat omnium huc vsq; *de pōtione* hunc Apostoli quid si-
bi velit, nobis quid persuadeat, explicantes, satis
diximus; qualis vero soleat esse aut non esse quam
plurium christianam fidem profitentium, paucis
iam per applicationem veluti excipiamus.

14 Diximus Christiano cuiq; suum debere esse
(quemadmodum hic Paulo) *cursum*, & qualem illū
in viâ fidei per semitam aliquam istius viæ sibi de-
signatam conficiendum. Verum vt *non omnium* (se-
c. Thes. 3. 2. sic Apostolo) qui fidem profitentur *fides* reverâ est:
ita nec quem oportet & quò oportet cursum om-
nes conficiunt, qui tamen Christiani (idcōq; curso-
res) haberi volunt.

15 Enimverò (vt summam plurima perstringā)
primò sunt qui currunt expediti satis, at extra viâ
per sentes ac dumeta orbitis contortis, anfractu-
umq; plenis, bona sua cum prodigo illo abliguriē-
tes, atq; edulio vnico ius suum in cælestibus primò
genituræ vereor nē cum Esauo (prophano vena-
tore) turpiter vendentes; atq; hi aberrantes & de-
viantes sunt à viâ, currentes malè *Gehennam*, non

Luc. 15.
Heb. 12.

etiam verſus; quibus quanto ſatius fuiſſet in viâ
 claudicare quam ſic extra viam currere præcipi-
 es! Vtinam claudi eſſent, vtinâ ad popinam, ad e-
 ricetatem, ad libidinem, ad obſcœnam ſcenam, ad
 atrociniũ, ad fundendum ſanguinem, ad dolofas
 artes, denum ad perniciem ſuam veloces pedibus
 non ſic curſitarent extra viam (avocationes enim
 ſunt omnes & non vocationes) Abſit vero (fra-
 tres) vt huic literatorum veſtro cætui tales intereſ-
 ſe homunciones, congertiones, ganeones chriſti-
 ano nomine ac cætu proſus indignos ſuſpicer.
 Extra viam currere eſt ad infernum properare, &
 quis, niſi Deus ipſe, tales aberrantes poterit re-
 vocare?

16 Secundo ſunt qui in viâ haberi volũt, intereâ
 nec ſemitam nec curſum curant, atq; hi otioſi ſunt
inordinatè ambulantes, nihil agentes, mala ferè, ventres
gigri, mœra vaſa terræ invilia pondera, alijs invili-
les, exitioſi ſibi, qui dum nihil habent quod agant,
 neceſſe habent vt malè diſcant agere, & dũ ſemi-
 tam nullam eligunt ſibi, quam calcent, per anfrac-
 tus neceſſe eſt vt turpiter aberrent, atq; tales plu-
 rimi (vtinam tot non eſſent) at ſunt (plus quam hoc
 verendum (permulti tales ad meliora longè nati,
 num nobilium tum generoſorum; præſertim prog-
 nati ſtirpe, qui neſcio an ſanguinis faſtu intumeſ-
 cẽtes annè p arentũ vitio á teneris otio atq; affluẽ-
 tiâ nimia enurriti, nõ miniſteriũ ſacrũ modo (illam
 vt *Gregorius vocat artem arſium*) verum & alias
 quæcunque (quod laboris ac difficultatum plenas,
 aut quod viles ac ſuis honoribus indignas) vocatio-
 nes del picientes, nihil callent, niſi forſan quod au-

2 Theſ. 3.
 Tit. I. 116

De curi paſſi
 parte I. C. 3.

Plut. lib. de liberiorum esse olim dixit *Carnendi equis aris*; addo e-
adulat. ab go bibere, sedere, saltare, canes & aviculos alere,
amico dis- ac venando, aucupando insectari, per silvas saltusq;
cernend, discurrere, aut domi ad aleas ac chartulas discum-

bere, tempus hisce nugis, muscas hasce captando
miseros dies suos, vt sic fallant ac consumant: atq;
hæc & huiusmodi si probè norint artificia quantor
quantos sese habet quàm benè compositos, ac vn-
dequâq; efformatos nobiles. ad delicias & heroi-
cas voluptates (mallem multò ad virtutes) natos,
non vero (vt ali j inferioris notæ sunt) ad ærumnas
ac molestias, vt pane vescantur suo, laborantes.

17 Atqui nunquamnam hi legerunt quod Apo-
stolus, 2. *Theß. 3. 10. Si quis nolit operari, etiam non*
edidit: nunquânè quod Christus (terrarum licet Do-
minus) de seipso *Io. 9. 4. Oportet me operari* (audiant
otiosuli) oportet me non otari sed operari *opera pa-*
tris (id est patris) *qui me misit dum dies est*: imo dicant
seriò, num quem vnquam noverint Sæctorum Dei
hominum otio turpi absq; vlla legitima vocatione
in quâ sese *exerceat* torpescentem? aut demum non
illud metuant in ficum sterilem Servatoris iudicium
Luc. 13. Excinde eam, quorsum etiam terram reddis in-
utilem?

V.7.

18 Verum ad vos sermo meus (iuvenes qui in flo-
re iam ætatis estis) cuiuscunq; demû ordinis Athe-
nis hisce iam degêtes, vestrarum familiarum spes;
cavete vobis (per viscera Iesu Christi & in nomine
Dei nostri singulos obtestor qui adestis) & pro præ-
senti & de futuro ab hoc nequitie fomento, pieta-
tis hoste, Lenone Satanæ, malorum omnium Ler-
næo fonte turpi otio, atq; ab hoc, opportunè oro,

ut vobis caueatis, honeste alicuius vtriusq; vię cõditioni vosmet addicendo, ne in posterum, cū vos otij pigebit, nihil tamen reperiat in quo laborando vosmet ingeniāq; vestra cum fructu exerceatis. Christiani vultis haberi & quidem esse? atq; alias non nobiles sed infames eritis utcunq; a Camillorū gente oriundi) tum cursores vos oportet esse & in viā Christi & in huius vię aliquā vel alterā semitā (seu sacrā seu civili) & nisi sic curratis, otiosi eritis, Christiani boni esse nunquam poteritis; Quippe otiosum caput Satane officina: nec magis est naturę vacuum atque est otium gratię summę inimicū: siquidem ut naturę Deus nullum voluit locum vacuum corpore; sic nec idem Deus gratię vllum voluit hominem vacuum opere, omninē honestā vtriusq; sacra vel civili/utrum velitis eligite, dominā vel ancillam, modo aliquam/vocatione destitutū. Sed hæc de ijs qui in viā volunt haberi, nec sunt tamē, cursum atq; semitam dum non attendant.

19 Tertiō sunt qui in viā regiā rectāq; eius semitā hac vel illā aliquo vsq; obambulant, sed ambulare aut verius claudicare qui videantur (tam festinant lentē) nō currere. Atq; tales cursores pigri aut veriū ambulatores, utinam (patres, fratresq;) ad vnum fere omnes non essemus: utinam in hoc Emporio litterarum multas bonas horas non male collocarem, ut nostrum cuiq; dici poterit aliquādo illud poterat & has horas non perdere: Utinā cum

Plut. in vitā
Demosth.

post

Prov. 26.13

post tam longa studia sit deveniendū) turpiter atque sine fructu nō deficeremus. utinam Ieo nobis in via non occurreret, aut aduersus ventus nauigiū à recta Cynosura non diuerteret. Atqui fratres hoc nō est ad metam currere, aut saltem cum Paulo (quod quarto in loco) per paucorum est, qui rectē ac constanter currunt, quemadmodum ex exemplo Pauli omnes deberent, non est hoc *δρῶν* (cursum) nostrū consummare.

20 Verum de consummatione cursus sub finē videbimus, de *cursu* vero in genere Pauli, conditione Christiani hęc hucūsq; satis: iam de eiusdem ministerio cursūs eius veluti specie, cleriq; sorte, quod secundo loco suo ordine venit explicandum. Etenim (vt ab initio diximus) hic *cursus* Pauli & sic ministri *διακονία* ministerium est: nam ita Apostolus qualem cursum intelligit præcipuē veluti per quādam epexegefin explicans subiungit *καὶ τὴν διακονίαν* ministerium scilicet (de quō iam dicendum.)

Silburgius.

21 *Διακονίας* vero nomen quid significat? vno verbo servitium notat & quidem administrans; non tā ei cui inservitur quā ab eo ciūsque nomine erga alios præstans officia, *adferens* (vt eleganter græcus etymologus) & quasi alijs porrigens in manus *καὶ λαμβάνειν* iuxta illud, 1. Pet. 4. 10. *Provi quis quod χάρισμα* (donum à Deo) acceperit, ita alijs in alium illud subministrans, ut ipse gratiæ Dei variæ boni dispensatores. Ita enim Apostoli Act. 6. 2. *Non est æquum nos derelicto sermone Dei διακονεῖν*, ministrare mensis, hoc est de alimentis pauperibus suppeditandis curam in nos suscipere: en hic *διακονία* ministerium cibi ad reficienda corpora: *Deligite ergo* (inquiunt) *septem*

Vers. 3.

vires

viros quos huius usui præficiamus, nos vobis (ver-
4.) in precibus et in *διακονία τῷ λόγῳ* (in administrati-
one verbi) *perdurabimus*; en quoq; *διακονίας* ministe-
rium verbi ad animas sustinendas. Verumq; horum
servitium (vt verbum sonat) quasi à Deo cui infer-
vitur, alijs seu spiritualia seu alta pro dispensationis
acceptâ gratiâ porrigens ac subministrans.

22 Atque ita quemadmodum in angeli Heb. 1. ad-
ministrantes dicuntur *spiritus emissi* iis *διακονίας* in
ministerium propter eos qui salutis hæreditatem
sunt cōsequuturi; sic quoq; & ceterę creaturę qua-
si ministri Dei sunt, ea quę ab ipso acceperint (vt
pote sol suam lucem, & terra suum fructum) alijs cō-
municando: præcipuè inter homines quorū vocati-
ones tot sunt quasi quædam ministeria. Sic Ro. 13
Magistratus *διακονος* Dei est; atq; sic, nē lōgius abeā,
Sacerdotium sancto (inquit Chrysostomus) regno excel-
lentiū quāstū *spiritus et carnis intervaltum esse potest*
(de quali ministerio hic loquimur Pauli Aposto-
latu) veluti *καὶ ἡ κοινὴ διακονία* est: sacerdosq; quisque
(vt nomine isto ordinis Leuitici liceat cū antiquis
patribus (canitie venerandis) de nostro evangelico
sine offensione vti, per excellentiam quandam cō-
sciencijs & animabus electorum Dei salutarē gra-
tiâ dum dispenset) *διακονος* minister dei dicitur, &
quidem Christi nomine (vt 2. Cor. 5. Apostolus ele-
ganter pluribus exponit) *προσβίον* legatione fun-
gēs, sic enim Paulus in honorem sibi cleroq; Chri-
sti satis, 1. Cor. 4. 1. Sic de nobis homo reputet ut de
ministria Christi & dispensatoribus mysteriorum Dei.

23 Videte proinde (patres fratresque) vocationē
vestram de clero qui estis (hoc peculiari) Christi,

V. 12

V. 4.

L. 3. de

cerd.

Amb.

V. 10.

sortem videte vestram; *diakonia* est ministerialis fors
vosque ministri Dei Christique estis, hoc est servus
Christi estis: reconciliationis verbum, evangelium
gratie Dei conscientijs ac animabus electorum
Dei administrantes, vel (vt hic phrasis est Apostoli)
sestificantes ad salutem. Hæc fors cleri, duo nobis
commendans. Primo *honorem*. Secundo verò (quod
honoris semper coniunctum & quidem summo ium-
mum) *onus Sacerdotale*.

Gen. 46. 34.

V. 13.

24. Atque (vt de honore primum dicam) vteunq;
hæc sacra functio oculis cæcutientis (seu verius ex-
cæcati huius mundi (quemadmodum olim Ægyp-
tij pastoris nomen) vilis habeatur ac despiciatui,
ministriq; evangelij in hunc vsq; diem (sicut olim
1. Cor. 4. Paulus conquestus est) à mundo, at mundi
non ministerij, cuius mundus non est dignus, vitio,
veluti mundi *impura & corrupta* atq; omnium *nequitiarum*
habeantur: inest tamen, vt olim Heb. 5. 4. Aaronis
sacerdotio, ita & ministerio evangelico suus ho-
nor, & quidem amplius ille & perexcellens con-
stans sibi satis vel hoc nomine quod *diakonia* minis-
terium sit, hoc est servitium Christi, *evangelium gra-
tie* & sic salutem fidelium cordibus administrans.

Isai. 52. 7.

25. Siquidem si terreno mortali principi vel ho-
nesto servire loco magnum cuiquam sit ad honorē,
pro ipso vero legatione (scāq; de re maximā ad a-
liquam vel vnā gentem) fungi iure habeatur lō-
gē honorificum tum quam *speciosi supra montes* (vt
olim Isaias) *sunt pedes evangelizantium pacem, dicen-
tium Tzioni Regnat tuis Deus:* & quam longē hono-
rificentissima est ista legatio Pauli (quæ pro suo
modulo eadem est cuiusque evangelij ministri) quā
Ad.

Act. 26. 18. recensuit ipse in Apologiam coram A-
grippa Rege veluti ab ipsius Christi receptam ore)
ad populum & ad gentes mitto te *ut aperias ipsorum*
oculos & converas eos à tenebris ad lucem; & à potestate
Satanæ ad Deum Bone Deus, homo hominem,
mortalis mortalem à potestate Satanæ ad te po-
terit convertere? poterit hoc quidem minister Dei
ipsius Dei nomine veniens legatus Dei immo (ut ap-
ud Iobum Elihu loquitur) *redimere hominem à Ge-*

Iob. 33. 24

26 Quippe, ut eleganter quidam explicat, Prin-
cipi dicit Deus, tu guberna hominem & medico tu
sana eius corpus, aurisperito tu ius eius defende, mi-
liti tu pro ipso demica architecto tu edifica ei do-
mum quid recenseo singulos? soli ministro dicit, &
hoc facis ei in honorem, *Redime, à Gehennâ hominis*
animam. Nec vnquam audire vel cæli angeli, vel
principes huius seculi illam vocem qualem in vno
Petro Mat. 16. quique audiuit evangelij minister
ad se dictam *Dabo tibi claves regni celorum*, aut quâ
denuo repetitam quisq; accepit Apostolorum Mat.
18. *Quodcumq; ligaveris in terra erit alligatum in celis*
& quicquid in terris solueris, erit solutum in celis. Ita
(inquit Chrysostomus) qui terram incolunt, his conces-
sum est *ut ea quæ in celis sunt dispensent, ut quæ in-*
ferne sacerdotes consecrunt, ea Deus supernè rata ha-
beas.

Gu. Perkin.
de offic. &
dign. minis-
træ. Angl.

V. 19

V. 18.

Lib. 3. de
sacerd.

27 Ut taceam cætera quæ de hoc honore sum-
mo dici possunt, monitio duplex hinc exurgit salu-

etis, altera populo fideli; ipsi clero altera, vti nam
viriq; quod suum, attenderent.

V. 29

28 Etenim primò hinc moneri potest Christi-
anus populus quo pretio & ministerium sacrum &
ministros Dei apud sese habeant Atq; (vt Moses
Deut. 32. Israellem alloquitur) *vtinam scaperent, vtinam*
istà intelligerent, vtinam animum ad suum finem (imò
ad hunc honorem) adverterent.

V. 30

Reg. 13. 14

29 Et primò ad hunc honorem vtinam animum
adverterent optimis ingenijs nati, ingenuamq; ac
liberalem educationem nacti, nobilum ac genero-
forum (vt ceteros taceam) iuniores saltem natu fi-
lij: viri; tam fastuosi (vt solent nonnunquam etiã
alii) tam despiciendi quam sunt ipsi despicientes in-
ferioris loci homines) hos sacros ordines in se sus-
picere non dedignarentur: quàm nihil putarent
detractum de suo sanguine, *Sales* fieri terræ, & mû-
di *lucis*, clausigeros cœli, legatos Christi, inter Deû
& homines quasi medios, certè internuncios: Chri-
stum veluti suis vlnis in aliorum hominum animas
portantes, vt ipsi tandem ad iusticiam multos con-
vertentes. (iuxta illud *Dan. 12.*) *vt stella in firmamen-*
to æternum splendeat! O si hæc scaperent quàm eur-
rus paternos spernerent vt icanderent cœlestes!
immo vt ipsi fiant sicut *Joash rex de Elishâ*, curru
Israëlis atq; equites.

30 Vosq; pariter omnes cuiuscunq; generis
qui adestis, dei beneficio futuri aliquando paren-
tes liberorum, estote vos (in Christi nomine singu-
los obtestor) iam admoniti ne vnquam vobis, ve-
stro (sanguine vestrâ, quanta quanta sit futura) dig-
nitate, indignum habeatis de vestris liberis, nec e-

os claudos, mancos, mutilos, deformes, sed qui ingenijs alijsq; naturæ atq; gratiæ dotibus polleant maximè, sacræ huic functioni, huic seruitio Dei (quod olim principis filij non sunt dedignati) (quæ admodum in sempiternam nominis sui laudem pia Hannah suum *Samuelem*) in quantum vobis fuerit, *1. Sam. 1. 28* consecrare vt sic ager Domini (qui est Ecclesia) vt *Nat. hist. 18. c. 3.* olim iste Romanorum (teste Plinio) vomere laum eate & triumphali aratore fertilis feraxq; tandem gauderet. Et quidem cum aliqua semina cuiq; Christiano (vt supra audiuitis) sit calcanda, hæc ministerij saceri, quæ tandem altior, quæ nobilior poterit excogitari?

31 Cæteris vero dico vtinam omnes cuiuscunq; ordinis, imprimis verò qui iam sunt, vel aliquando futuri sunt patroni prædiorum Ecclesiasticorum fiduciarij Ecclesiarum vtinam (inquã) ad hunc ministerialem honorem animum aduerterent: vtq; legatos Christi oliuam pacis ore adferentes tam indigne, sicut olim Hanun ille Ammonita Davidis legatos non impune (nostis historiam *1. Sam. 10.*) vt sæpe solent non exciperent: vtq; non abraderent barbæ eorum dimidium, nec vestes ipsorum per medium ad nates vsq; præciderent: vtq; à facie domini de Achanis sacrilegio metuerent. nec obligarent ora bobus trutirantibus, sed operarios pro Christo mercede suâ cum Christo dignos haberent: imo Christi fideles seruos qui inter ipsos laborant & ipsis præsunt in Domino, & admonent si non propter eum qui eos misit, & quod illis fiat sibi habet factum, Iesum Christum, saltem (vt *1. Thes. 5.* urget Apostolus) propter opus ipsorum & vo-

Lib. 3. de
Sacerd.

cationem charos ducerent, duplici honore dignos-
vt pote citra quorum opem (animaduertite quaso,
verba sunt Chrysostomi) nec Gehenna ignem euitare
nec reposita in celo corona premia consequi vnquā ip-
si poterunt, qui ideo (inquit Sanctus ille pater occur-
rit locus lib. 3. de Sacerdotio) magis sunt quam vel
principes, immo quam parentes ipsi honorandi: quippe
(inquit ne videatur plus dixisse quā ratio ipsa ex-
torserit) parentes nos in presentem, illi verò in aeternā
vitam generant.

Tit. 2. 15.

2. Tim. 4. 12

L. de sacerdot
tal. dignitat
cap. 3.

32 Interea secunda hinc monitio (vt supra dixi)
nos manet (patres, fratresq;) qui ad honorem hunc
tam altum sumus benignissimi nostri Dei beneficio
euecti; scilicet vt nos cautē ambulemus caueamusq;
ne quid tanto, ad quem vocauit Deus, honore in-
dignum vnquam committamus. Ita enim Paulum
Titum admonentem audiuius. Nemo te despiciat,
& Timotheum item, Nemo inuentum tuum contem-
nat. At quid fiat? subiungit, Exemplar esto illorum in
sermone & conversatione, in charitate & spiritu, &
quæ sequuntur: ita Magna sublimis, magnam debet
habere cautelam (vt eleganter Ambrosius) atq; honor
grandis grandiori cura circumvallari, ne quo gradu
sit alior eo sit ruina grauior, si per incuriam delabatur.
Imo ne illud (vt cunq; forsā diuerso paulum sensu
ibidem dictum Ps. 49. 21. in quenquam competat,
Homo cum in honore esset non intellexit ideoq; factus est
similis iumentis quæ pereunt. Verum de honore mi-
nisteriali vereor ne pro temporis dimensi ratione
nimium, licet pro rei dignitate parum diximus: iā
videamus vno verbo de onere vt currente veluti
pede, quo possum velocissimo, ad cætera quæ su-
per-

per sunt properemus.

33 *Siquidem & onus*, non bonum tantum opus (1. *Tim.* 3.) sed etiam graue onus adfert secum & imponit humeris: (sicut arcā olim per suos vectes gestandam à Leuitis) hic ministerialis honos ad quod ferendum (prout conuenit) nouimus ipsum Paulū (quem tamen *Chrysostomus* cœlestem hominem, & terrestrem angelū non est veritus appellare) quōdam exclamasse sic *inquit*: quis idoneus? ac si perpauci essent (si vlli tales) reperiendi: ijq; non nisi (vt *Elihu* apud *Iobum*) vnus vel alter ē multis milibus, qui *animi virtute* tantum inter reliquos excellunt quanto (ait *Chrysostomus*) corporis magnitudine *Saul* ceteros de Hebræorum gente superavit.

34 Namq; (vt verbo dicam) annon onus & opus satis arduum vel primo aspectu videatur coram Christo totius terræ domino iugiter astare ipsiq; famulitij loco administrare, imo aliis administrando ipsi continuò inferuire, mortis atq; vitæ legatione pro Christo fungi, salutis non propriæ modo, sed & aliarum animarum noctes diesq; inuigilare: addo etiam (quod maximum) sanguinem pro sanguine & animam pro anima omni demum horā (vt *Ezech.* 3. docemur) in periculo ponere? Bone Deus quantus in hoc exequendo munere est labor subeundus! quæ vigilæ ferendæ, quot exorbedæ molestiæ, & difficultates deuorandæ ei qui pro *rationali Christi grege* (vt *Chrysostomus* appellat) Christi filij Dei sanguine redempto hominum animabus ipsi Deo rationem tandem (exactius multo quam vnquam *Jacob Labano* de ouibus deperditis)

V. r.

Exod. 37. 9.

Hom. 22. ad

pop. Antio.

2 Cor. 3. 16.

Iob 33. 23.

L. de sacerdot.

V. 3.

L. 2. de sacerdot.

Gen. 31. 32.

est redditurus! ut nō est cur attoniri stupeamus (sicut
tunc; hodierno die verendū multum est ne in mi-
nisterium sacrum multi se ingerant quō otio ac de-
licij absq; curā liberius fruatur ac veluti se in gur-
gent) ad illam *Augustini* iam ordinandi lugubrē
vocem quam refert ipse epistola 148, ad *Valerium*
Episcopum, *Inbeas ergo ut peream pater Valeri, ubi*
charitas tua?

35 Verum de officijs quæ incumbunt ministerio
in quarto loco cum ad eius finem deveniamus ali-
quid forsan his adiicietur, modo prius de eo quod
interuenit (eius fonte nimirum *Domino Iesu*) veluti
tertio suo loco quædam interseramus, ita enim de
ministerio suo addit Paulus in *1. Cor.* (quod accepit) à
Domino Iesu.

36 Reuera (ut quod res est dicam) Paulus suum
ministerium & Apostolatū (sicut reliqui Aposto-
li) à *Domino Iesu* accepit, & quidem ab eo solo, nul-
lo nisi spiritu sancto intermediente: ita enim *Gal. 1.*
1. Non ab hominibus, neq; per hominem, sed per Iesum
Christum, ac Deum patrem. Interea verum & hoc est
de nobis, de omnibus veris Euangelij ministris,
ministerium ad prædicandum (pro nostro modulo)
& baptizandum cum autoritate, nisi à *Domino Ie-
su* acceptum non habemus: etenim (ut *Heb. 5. 4.*)
Nemo sibi assumit hunc honorē nisi qui vocatus à Deo
est, sicut Aaron; imo nisi qui à Christo *Iesu* vocatus
est & missus, cui Regi supra *Tyrionem montem consti-*
tuto omnis potestas data est in celo & in terra. *Mat. 28.*

37 Vocat proinde Christus Dominus ut conuer-
tendo generalius ad fidem, sic specialius ordinan-
do ad ministerium: atq; ut in regeneratione illa,

Psalm. 16.

Mat. 18.

duplici voce extus verbi intus vero spiritus peccatorem alloquitur vt ad se conuertat, ita in hac ad ministerium designatione & intus & extus hominē compellat vt ministrum constituat.

38 Adeo duplex est (& à Domino Iesu vtraq;) vocatio ad ministerium, yna interna instruens & excitans, & externa alia ordinans & emittens: & qui vtròq; modo ministeriū à Domino (vt hic Paulus) non acceperunt & tamen pro Domino (vt phrasis est 1 sai. 6) ire præsument, de ijs dici potest V. 8. quod Dominus ipse olim per prophetam. Ier. 23. 21 indignabundē *Me non misente illos, tamen excurre-runt, me illos non alloquente, tamen prophetauerunt.* Atq; vt ut forsā aliquando habeantur huiusmodi verorum ministrorum loco alijs λειτουργijs, sibi ta-men ministri veri ac sufficientes aut dum Deo probari ac complacentes nunquam esse poterunt.

39 Interna vero illa Christi ad ministerium sacris vocatio (vt illam expediam verbo) quid aliud est quàm quædam veluti designatio, vel separatio alius quasi apud ipsum à Deo facta ad ministerij opus, modo ab externo accesserit ordinatio & auctoritas? Atq; de hac iudicare penes conscientiam est cuiusq; propriam.

40 Fit vero hoc iudicium (vt de modo quo fit, & nonnunquam (sed non semper) veluti à priori, vocato innotescit hæc vocatio legitima, nihil dicam) vt plurimum quasi à posteriori per examen, Primo donorum, num conuenientia saltem (si non vndequaq; sufficientia) ad hoc munus exequendum à Christo acceperit; & in hoc examine de donis & fas illi est & equum ut alios consulat, nec sibi soli fa-

V. 18.

Isai. 61. 1.

dar, ne seipsum fallat. Secundò affectus, num scilicet anhelante pioq; desiderio propter Christi ipsius gloriam ad hoc veluti à spiritu excitatum sese imprimis senserit, in quò ipse solus de seipso arbitratq; iudex esse debet. Ita enim Seruator Christus Luc. 4. ex Isaiâ suam ad mediatoris munus vocatione confirmat veluti ex spiritu & vnctione Spiritus Domini super me, eo quod vnxis me, misit me ad euangelizandum, &c.

L. 4. de. sac.

41 Atq; vtinam (viri fratres) omnes qui hodierno die in hoc sacrum ministerium intrant, intus spiritum Domini vngentem, instruente, ac excitante super se effusum persentirent. Imo vtinam non iruerent temerè & audacter nimis in hos sacros ordines plurimi hoc sacro oleo non inuncti, erroneis literis & scientiâ rudes & inexperti, pollicentes (quod nemini audendum censuit olim Chrysostomus) ædificare (etiam Deo) domum, qui iidem architecti non sunt, & ægrotantium non corpora sed & animas contingere, qui ipsi medicinam non didicerunt. Vtinam od rubum sacrum, imo in suggestum, atq; ad Domini sacram mensam illotis pedibus & calceos non exuti alij non accederent. imo (fratres) vtinam non nulli ad otium potius ac lucrû quòd demum viuânt, quam ob opus & propter Dei vocantis gloriam, hæc non appeterent. Vtinam à Domino Iesu vocarentur, aut non potius sese vocarent ipsi ad hoc seruitium, vt dici illis possit (paulo mutatis verbis) quod Mar. 22. Rex ille in parabola conuiui indigno, veste nuptiali destituito, *Amici quo modo huc venistis non vocati?* aut quod Deus per prophetam Shebnæ Isai. 22. *Quid in hic?* aut (vt Hieronimus

V. 19.

V. 16.

aroni

ronimus vertit) quasi quis hic? Sic, quid vult hic, aut quasi quidam hic statuit potius ac idola ministrorum quam veri Domini Iesu ministri?

42 Vos verò (dilecti iuvenes) qui quasi in cunis adhuc artium liberalium estis vagientes, advertite vos quæso animum ad hæc pauca quæ vobis dicturus sum, nolite vos irruere in labores Tabernaculi Bezaleelis spiritu prius non repleti: nolite dimidiata Ecclesiarum prædia vobis quoquo modo contrahere. Nolo vos hic (vt nonnulli solent) toto die otiosos stare: at laborantes volo privatis studiis, vt ad publicum ministerium suo tempore donis gratijisq; spiritus repleti aspiretis. Recordamini quid Seruator abiens ad discipulos Luc. 24. 49. Residete Hierosolymis vsq; quo induamini virtute ab alto, & si vobis per Shunamitidem parata sit mensa cum lychno, lectusq; cum sedili, permanete hic Oxoniæ donec virtute ab alto, instruente donis, & excitante (nō ob lucrum sed propter Dei gloriam) Christi spiritu induamini. Atq; hæc de interna Christi vocatione ad ministerium; quam externa sequi suo iure debet, non precedere.

43 Hæc verò ordinans ac emittens vocatio domini duobus modis solet ab ipso peragi: Extraordinarie atq; (vt plurimum immediate ipsius Dei mandantis voce) qualis vocatio fuit Apostolorum (vel per angelos) qualis illa Philippi ad Eunuchū mis. V. 26. sio Act 8 (quæ viguit imprimis primæ ecclesiæ constituendæ iam ætate: aut ordinariè per homines diuina autoritate ad hoc ordinandi munus designatos, vel (si velitis) per ecclesiæ vocem (cui illa imponendi manus concessa autoritas) qualis fuit il-

Exod. 31.

2. Reg. 4.

V. 15.

Kelison par.
sonius & a-
lij.
Barrow
Iohnson &
alij, vide
Barnard
contra se-
peratistarū
schisma.
fol. 128.

Vt constat
ex archiuis
Archiepisc.
Cant. sub i-
nitio regni
Reginæ E-
lizab.
Sutcliu cōt.
Kelison c. 1,

la per Apostolos prebyterorum Ephesi, qui tamē
infra hoc in Cap. ver. 28, præfici ipsi gregi à spiri-
tu sancto dicuntur, quæ iam in consuetudo ecclesiæ
statu valere debet purimum. Alterutro verò horū
modorum nisi quis legitimè vocatus, ordinatus at-
que sic missus sit veluti à Domino, vt Ro¹⁰, quomo-
do prædicabit? Certè, vt hic Paulus, minister iū iū
Domino lesu acceptum referte nunquam poterit.

44 Atq; hic in nos insurgunt mordicusq; nos va-
traq; quasi aure vellicant hinc Pontificij hæretici,
& illic nescio quo Anabaptistico spiritu correp-
ti alij, quorum isti prorsus nullani, hi vero non nisi
antichristianam habere nos ad ministerium voca-
tionem linguis impurissimis turpissimè insimulant.
Atqui utinam viri patres fratresq; per tempus ac-
patientiam vestram liceret viroq; hosce, pro vt
mereatur ipsorum impudentia, exagitare. Verum
(quod in his angustijs multum dilapsi temporis fuit
tum potissimum) vt itaq; hac ex parte paucis respon-
demus.

45 Et primo Pontificijs nos habere, & pastores
nostros vocationem legitimam quidem, & (ne quid
amplius dicamus in præsentī) ab ecclesiā ordinari-
am, atq; hic in Angliā, vt pro nobismet ipsis dica-
mus, per Episcopos ordinariā successionē ab ip-
sis Romanensibus prius ordinatos, Deiq; beneficio
ad nos veramq; religionem ab ipsorum superstiti-
one desciscētes. Imo ulterius dicimus (quod nega-
re ipsi nequeunt) etiam primos illos in Ecclesiā re-
formanda duces & antesignanos *Lutherum, Bucerū*
reliquos (vtcunq; à spiritu sancto ad Ecclesiā ex-
purgandam extraordinario quodam modo (quem-

modum isti Cyprij & Cyrenenses ad Græcis An-
 dochie evangelizandum *A. 11.* & donis instrui
 & instinctu excitari dici possunt, ordinatione ha-
 buisse ad tuendam fidem Apostolicam (quod per
 verbum Dei ritè fecerunt) vel ab ipsis (qui hoc mi-
 nus præstiterunt utcumq; debuissent) Romanensi-
 bus, quæ ordinatio (indelebilis character cū apud
 ipsos sit) ex defectione istā ab eorū hæresi (vel Bel-
 larmino ipso alibi confitente) accepta semel non
 potuit denuo adimi, ut de hac ipsa facultate or-
 dinandi & in casu non dissimili de baptismo
 dando disputat S. August: ita ut si ipsi ullam om-
 nino in sua ecclesiā vocationem ad ministerium
 habeant legitimā, & illam nos quoq; (quod satis
 erit ad illorum oblatrantia ora obthuranda) iu-
 re nostro ex Dei beneficio possumus vindicare.

46 Alteris vero hoc modo (si id fieri possit) volu-
 mus satisfactum hac ex parte; ordinationem nemi-
 pe atq; vocationem ad docēdi munus habere nos
 ab Ecclesia Christi veram & incorruptam fidem
 profitente: atq; talem, cui Deus (& nos instruendo
 ad hoc opus spiritus sui donis & cooperando, labo-
 ribusq; nostris in multis ad fidem convertendis cœ-
 lesti suā gratiā benedicendo) calculum & veluti, si-
 gillum suum apponit. Ita possunt multi de ministris
 nostris Dei misericordis beneficio in sui ministerij
 apologiam erga quam plures in Christum credē-
 tes usurpare quod Paulus erga Corinthios ad asse-
 tendum suum Apostolatū, *1. Cor. 9. 2.* *Si alijs non*
sum Apostolus, sic si alijs non sumus ministri Christi ac
certe vobis sumus, nā sigillum nostri ministerij vos estis
in Domino opus nostrum in Domino, vel (ut alibi)
Epis-

Lib. de Ec-
 cles. militat.
 3. c. 4.
 Lib. 2. cōt.
 Parm. c. 13.

a. Cor, 3, 2. Epistola nostra seu potius Christi à nobis submī-
nistrata.

47 Et quidē si ordinationis nostræ formulæ quic-
quā superstitionis (vt ipsi obtrudunt, at quod ipsi
adhuc restat probandum) forsan adhæreret (vt so-
let plurimum baptismo Romanâ Ecclesiâ admini-
strato) absit tamen vt dicamus per hoc essentiâ ip-
sam ordinationis magis quam illius baptismi (mo-
do in nomine Patris, filij, & spiritus sancti rite per-
acti) prorsus tolli.

Tit. 1.
1. Tim, 3.
V, 21.

48 Quod si illi qui in & pro Ecclesiâ clauēs tenēt
indignos nonnunquam & indoctos (iuxta illos A-
postoli ad Titum & Timoth. canones non ordinā-
dos) per manuum impositionem Ecclesiæ præfici-
unt, liceat nobis cum cæci illius parentibus (*Ioh. 9.*)
respondere, *ἡλικίαν ἔχουσιν* pro se respondeant. Nec
enim tenemur defendere quod faciunt homines
nonnunquam personali vicio, sed quid debeant fa-
cere (quod etiamnum vt plurimum faciunt) cōmu-
ni iure.

1. Tim, 5, 22
Barō annal
to, 6. f. 252.
ē. prato.
spri, 149:

49 Interea vt hos illosue alteros sic dimittā, sub-
iungensq; vsum paucis ad reliqua transeam. Primo
quam obsecrandi essent (si apud ipsos sermonem in
præsentia haberē) vel hoc nomine ne Ecclesiæ no-
stræ ordinatio ob has maculas ab adversarijs male
audiat) Reuerendi Ecclesiæ nostrę præsules, vt me-
mores illius Apostoli ad Tim. moniti *videant ne cui*
manus cito imponant, alienis (vsque sacri/egorum pa-
tronorum aliorum uē quorumcunq;) *peccatis cōmunican-*
tes, ne aliquando forsan (quod de Leone magno Ro-
mano Episcopo nonnulli ferunt, remissionem pec-
catorum deprecantibus, respōsum audiant) remir-

ti quidem illis reliqua omnia peccata posse *præ*
illud impositionis manuum hoc vero ab ipsis requirendū
esse siue bene siue fortasse etiam male egerint.

50 Quin etiam ut præsentēs tantum compellē
 admonendi seu obtestandi potius & vos estis hac
 ex parte (grauissimi patres fratresq; Academici)
 ne vos vnquam in vestrum huiusq; matris nostræ
 dedecus & infamiam vel gradus vestros in quol-
 cunq; stupidos ganeones conferendo vel ipsos ve-
 stris literis & sigillis ad sacra commendando alie-
 nis quôq; peccatis communicetis. Etenim quid in
 vos quæso tantum peccauit Christi nauicula, Dei
 arca, ut Leuitarum loco boues ad hanc gestandā,
 ut imperitos naucleros ad illam gubernandā quā-
 tum in vobis fuerit præficiatis? Atqui potius audite
 Chrysostomum, & revirescat, ut quidē in laudē ve-
 stram, iure dicam, reuirit non ita pridem, hac ex
 parte cura vestra, *Qui potestatem facit volenti Eccle-*
siam corrumpere, is certe auctor est illorum omnium quæ
perdita eius audacia turbaverit.

Lib 4. de
 sacerdot.

51 Deniq; ut hæc finiā, admonendi omnes sumus
 qui vasa portamus Domini qui ministri Dei, qui ra-
 tionalis Christi gregis pastores aut iā sumus aut fu-
 turi, videamus nobis, ut de nostro ministerio, quisq;
 nostrū illud vere possimus dicere quod hic de suo
 Paulus *Quod accepi à Domino Iesu, nō primo à Simo-*
ne Mago veluti per pecuniam nā Pereat secum pecu-
nia tua qui donum Dei reginem ecclesiæ, animarū
 Christi sanguine redemptarum curam pastorale
 peccatorum remittendi ac retinendi potestatem
 sacram *pecunia tibi tua ob. annexa prædia, vis ac-*
quiri. Secundo non veluti à Cesare per potentia

A. 8. 10.

aut

aut literas superiorum mandantium ex lapidibus
(quod & natura & ars negavit) panes fieri. Tertiū
demum non à *Demone* iniustam seu per fidem iu-
re quasi sanguinis, seu per fraudem veluti ex cap-
to & insidijs parum interest,

52 Enimvero qui sic intrant, seu irrepentes per
fenestras, seu muros perfruentes, seu per tegu-
las demissi, seu quovis modo alio veluti per scalam
in ouilem scandentes caulam, ostium verò Christū
10. 10. v. 1. non adeuntes Mercenarij potius (si servatoris iu-
dicio stare volumus) quam boni ovium pastores
sunt habendi, non conducti in vineam aut extrusi
Act. 20. 28. in messē à Domino ipso, nec gregi (vt Ephesini
presbyteri) à spiritu sancto precepti, quin potius se-
met conducentes ac veluti præficientes qui ide-
oq; nec benedictionem in laboribus nec pro labor-
ibus mercedem poterunt à Domino Iesu expect-
tare, qualem vos (fratres) poteritis, qui (vt Psaltes
Psal. 115. 10 Aaronis familiam imprimis hortatur *Jehona confi-*
dere) illud de vestro ministerio poteritis bonā cū
conscientiā in vestram consolationem attestari,
Col. 4. 17. quod hic de suo Paulus, alibiq; de illo Archippi a-
pud Colossenses, vos ipsum (quale quale sit vel v-
bicunq; exercēdum, à Domino Iesu accepisse) idq;
vt iam quarto in loco apud Paulum nostrum venit
adnotandum *διαμαρτυρεῖται* ad testificandum evā-
gelium gratiæ Dei.

53 Finis enim hoc seu officium potius est & mu-
nus ministerij sacri evangelium gratiæ Dei, hoc
est bonum nuntium de Dei gratia & reconciliati-
one per Christum cum Deo factā, cordibus & con-
scientijs fidelium reddere omni modo attestatum

in salutem & (animadvertendum est quod animadvertit Chrysostomus) non dixisse Apostolum ut Hom. in prædicem, doceam, sed διαμαρτυραδαι ut testificer: context.

vel ut Beza plenius Emphasin verbi Græci exprimens vertit & quidem ad propositum quam aptissimè, ad *etiam atq; etiam* testificandum evangelis.

54 Ita enim reuera minister Christi munere qui vult probe defungi suo, evangelium etiam atq; etiã (ut vertit Beza) debet testificari, *etiam* lingua per sanam doctrinam, atq; *etiam* manu & mente veluti per sanctam vitam. Et qui utroque hoc modo tum vita tum doctrina evangelio gratiæ Dei ad aliorum conscientias usq; non perhibet testimonium, ipsum (quod ministerij munus esse Paulus hic subinsinuat) *etiam atq; etiam* non testificatur.

55. Amplum proinde hic habemus campum in quo (si per tempus id liceret) expatiari poterit facile vel balbutientis lingua. Verum de his auditis sepius ex hoc loco, quam esse debeat minister Dei iuxta scripturæ Canones διδάκκος δυνατός η παρακαλῶν η τις αντίλεγοντας ἐλεγχῶν tū vitam si spectemus ἀνταλωτός ἀντιδωπτός. quantum vix illos manet qui evangelium non prædicant, quam se verò suā veluti voce condemnant, qui rectè alijs prædicantes ipsi malè viuunt. Demum quam sit lingua fissa & ardens, ministri insigne, & vita concionatoris, ipsius concionis anima. Quid plura? Seruatoris illud nostis boni ministri elogium de Baptista *etiam ille lucerna ardens & lucens*, & Mat. 5. 19. *Qui fecerit atq; docuerit* (non qui vnum sed qui vtrumq; hoc præ-

1, Tim. 3. 2.

Tit. 1. 9.

V. 7.

1, Tim. 3. 2.

1, Cor. 9. 16.

Io. 5. 35.

56 Atq; vnam (patres fratresq;) nos omnes qui

C

in,

Mar. 10. 35. instar filiorum Zebedei ad magna in hoc inferiori cælorum regno (vereor ne aliquando nimium ambitiosè) aspiramus, ne uos omnes (iuxta servatoris hoc præscriptum) intenderemus ut in regno hoc cælorum tum superiori illo cum angelis verè magni tandem evadamus; utiq; (ut hos Ephesinos presbyteros (quos alloquitur) infra ver. 28 Paulus hortatur) tum nobismet ipsis tum ipsi gregi sedulò attenderemus.

57 Primo nobis & nostræ vitæ, conscientiæ imprimis intus ut oculis Dei illa pura: & extus conversationi ut coram hominibus inculcata ipsa permaneat. At quid hoc fiet (fratres) nisi à teneris ac veluti incunabulis nos cultui Dei totos dicemus, nisi per piam iuventutem ministerij huius sancti, non in ebrietate ac luxurijs, non in impuritâ & vanitatibus, sed in vera pietate ac religione fundamenta iecerimus, nec sperandum multum est eos viros factos fideles evasuros esse Christi ministros, qui iuvenes nondum ceperunt fieri Christiani ac fideles.

Iob. 39. 17. 58 Secundò gregi quoq; & quidem illi in quo constituit nos spiritus sanctus ad pascendam Dei ecclesiam, pastores & Episcopos, non utiq; quemadmodum Struthio Camelus apud Iobum in arena sua ova, sic nos oves Christi (ut multi pastores subinde solent) palantes in deserto relinqueremus ne dum alijs mercenarijs sciolis (nonnunquam veluti é triuio arreptis homunculis) ipsas (quod nos ipsi, otio ac voluptatibus indulgendis aut diuitijs atq; honoribus congerendis & accumulandis liberis vacamus) misere curandas (sicut ille apud Gelli-

um

um equum seruo Statio) traderemus: non utiq; officio nostro satis nos defunctos esse putaremus si quemadmodum semel quotannis summus Pontifex sub lege ingressus fuit sanctuarium, ita nos semel (aut bis ad summum) per annum *magna cum edificatione* ut de Pij quinti perambulatione *Surius* loquitur) greges nostros hinc illinc dispersos invisamus, nihil veriti ne quod Maria post Lazari mortem Servatori, lo. 11 illud á quo quam vel saltem á conscientia propria ipsi audiamus. *Domine si tu fuisses hic frater meus non fuisset mortuus.* Hic vel ille de tuo grege in peccatis, (saltem tuo vicio, tui sanguinis cum periculo) non perisset: utiq; demum si Christum verè deligeremus sedulo oves agnosque eius (quod ter ipse Petro iniunxit) pascereamus, opportune importune arguendo, obiurgando, exhortando instantes ut conscientijs atq; cordibus omnium evāgeliū gratiæ Dei (ita ut illis maximè cedat in salutem) quoquo modo etiam atq; etiā attesteremur.

59 Hoc onus est & hic finis ministerij, & quantum Deus bonæ, in ministro Dei requirit tum scientiæ tum prudentiæ, quam assiduam industriam, virilem planè mentem & inconcussam piam fidem, ardentem zelo charitatis plenam? Verum ulterius ista nō possum persequi. A ministerij fine ad dicendorum finem tandem festino, adeoque ad illud quod in ultimum locum reiecimur, Apostoli propositū primis verbis atq; reuera toto contextu attestatum revertamur.

60 Sic enim Apostolus (ut audistis ab initio) οὐδὲν ἔχω ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου. Sic enim Apostolus (ut audistis ab initio) οὐδὲν ἔχω ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου. Sic enim Apostolus (ut audistis ab initio) οὐδὲν ἔχω ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου ἢ τίς ἐστι μοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ ἐξουσία μου.

non cutis, non vestis, non cibi, non auri, nō hono-

Heb. 9.7.

Comment.
rer. in orb
gest.
V. 32.

Ioh. 21.

2 Tim. 4.

Vulg. inter.

ris aut applausus popularis, imò vltcrius progreditur, *Nec est vita mea mihi ipsi chara*, aut vt alij vertunt, *Non plus habeo vitam hanc animalem* scilicet ipso me (parte scilicet rationali & meliori quæ præcipuè curanda, αὐτὴ τελειῶσαι vt (vel dūmodo) *cursum meum*, ministerium scilicet *cum gaudio consummare*. Hoc (vt diximus) propositum fuit Apostoli & nostri ū quoq; omnium esse debet idem, qui in cursu sumus Christiani, præcipuè qui *ἐκ τῆς χάριτος* sacrā hanc vt ministri Dei sortiti sumus.

61 Atq; (vt rem totam paucis absoluiam) duo sunt quæ ab Apostolo nobis perdiscenda hic occurrunt *Primum* quid sit illud in quod præcipuè omnes toto vitæ cursu, debemus collimare, atq; hoc est *Cursum nostrum qualemcunq;* non consummare modo, verum etiam (quod paucorum est) *μετὰ χαρᾶς* cum gaudio ipsum conficere ac consummare. *Secundum* vero quomodo ad hoc debemus ferri & quā affectus vehementiā, posthabita nempe omni rerum temporalium ratione, imò ipsius vitæ nostræ (si opus fuerit) cum dispendio, ita enim hic habemus & metam Apostoli, ministerialem suum *cursum cum gaudio* conficere, & hanc metam attingendi sibi quoq; propositam rationem, cætera omnia quæ impediunt posthabere, imò vitam ipsam (si opus fuerit) ob hoc despicere.

62 Et quidem in consilio hoc toto Apostoli nobis in exemplar & imitationem proposito, duo super sunt imprimis observanda. *Necessitas* summa rēssima *difficultas* cursū nostrū (præcipuè ministeriū) sic cum gaudio conficiendi. *Necessitas* tanta vt ob hoc cætera omnia sint negligenda, etiam vita ipsa

tem.

temporalis dispicienda & Difficultas tanta vt nisi sic cum Paulo omnia postponere etiam vitam ipsā charā non habere statuamus non est quod *cursum* nostrum (ministerialem præcipuē) sic cum ipso cōficere *meta, &c.* vnquam speremus.

63 Enimvero (vt de difficultate dicam verbo) inchoare cursum, inire ministerium & cum gaudio hoc quidem multis conuenit; at adimplere & conficere, sic currere absq; lapsu ad metam vsq; vt cōprehendamus vt læti brauium & coronam reportemus (in quo sola sita est laus & gloria cursus & certaminis) hoc non item: vnus forsā Pauli est aut Baptistæ; certē per paucorum est non omniū qui instadio currere & contendere viderentur.

64 Adcō multa in via obveniunt percurrenti quæ cursum aut morantur medium aut alio è viā rectā diuertunt: ita sua aurea poma honorum diuitiarum voluptatum (& quidem verius multò quam in fabula) iuxta viam Satan proijcit, ita in semitā ipsā tendiculas & laqueos struit, vepres, sentesq; obicesq; iniicit, imo leonem aliquando qui prophetā dilaceret in occursum emittit, vt nisi sobrie simus continentes, blandimentorum istorum rationem non habendo, & cōstantes toleranter (vt hic Paulus) vel vitam ipsam nobis charā non ducendo vno verbo, nisi magno & quidem inuicto animo, zelo et charitate supra vulgarem sortem per gratiam subleuato, ad cetera omnia præ hoc vnico seu dispicienda seu propter hoc subeunda atq; perferenda simus (quales pauci sumus) paratissimi, verendum multum nobis est ne aut alio à rectā semitā mundi illecebris deducamur aut in medio cursu

Act. 13. 27.

Ouid. meta.
L. 10. fab. 10.
de Hypom.
& Ata.
1. Re. 13.

Mat. 26. 56. aut certè ante extremum agonem (quemadmodum discipuli Christi ab ipso, ad crucem cum deuentum fuerit fugientes) Satanæ his terroribus à scopo deterreamur.

65 Et tamen (quæ est secundo in loco summa huius rei necessitas) nisi sic fideles simus usque ad mortem, non est utique; cur coronam vitæ cum Smyrnensis ecclesiæ angelo expectemus; adeo nihil proderit unxisse corpus, descendisse in palæstram, à carceribus soluisse, si non cum Paulo nostro Phil. 3, ad ea quæ à fronte indefinenter cursu contendentes, scopum versus usque; ad præmium feramur experientes ecquo modo ad resurrectionem mortuorum perveniamus.

66 Admonitionem proinde hæc extremam non incommodè subministrant. Primo in genere omnibus (cuiuscunque; simus ordinis) Christianis ut nepe (sicut I, Cor. 7. monuit Apostolus) in quacunque nos locauerit Deus honestâ vocatione permaneamus, in eaq; quæ sint Deo grata ac accepta sedulo operemur (pulsâ ambitione ad altiora semper nimio fastu aspirante, & invidiâ fertiliorem in alienis agris segetem malo oculo suspiciente, impatientia demum, oneri vel levissimo ferendo impares nos reddente. Denique; turpi otio & ignaviâ vel ad minima torpescendo & avaritiâ malorum omnium Lernâ nostris tantum commodis per fas & nefas inhiante) ut peracto nostro cursu ex Dei voluntate possimus illud *Hezechia* sincero corde bonæque; conscientia testimonio apud Deum (in consolationem) usurpare *Obsecro Jehona recordare me indefinenter ambulasse coram te fideliter & corde in-*

sacro, & quod bonum videtur in oculis tuis fecisse. Vel
quod servator dulci suâ ad patrem oratione Io. 17
4. Ego te glorificavi in terra, qui hoc constat opus quod
dedisti mihi ut facerem consummari & quid hinc sub- V. 5.
sequitur, nunc igitur glorifica me tu pater apud semet-
ipsum, ita enim expectare possunt illi (atq; illi tan-
tum) gloriam recipere apud Deum in cælis qui in
terris opus cõficiendo quod ille illis imponit pera-
gẽdũ, ipsũ deũ in quãtũ possũt glorificare enitũtur.
67 At generalior hæc admonitio omnibus secũ-
do in specie magis hinc incumbit admonitio nobis
(qui sumus sicut Paulus de Dei peculiari Clero V. 14
Christi ministri ut scilicet (quod admonuit serva-
tor Mat. 16. omnium licet difficillimum) abnegare
nosmetipsos crucemq; post ipsum nostram attol-
lere perdiscere contendamus ut sic! ipsum sequen-
tes cursum nostrum cum gaudio, quod alias vix aut
ne vix quidem possibile, conficiamus ut toleran-
tes laborum & afflictionum perq; patientiam sub
spe gloriæ animas nostras possidentes, nõ elati vl-
tra sortem arroganti superbiã nec infra conditio-
nem turpi adulanteq; avaritiã in terram depressi
non tabescentes invidiã nec ambitione inquieta
cum Diotrephe intumescentes sed conditione ordi- 3. Io. 9.
neq; nostro veluti nobis omnium convenientissi-
mo cum Paulo nostro contenti, non demum puti- Phil. 4. 11.
dã κακοδοξία misere laborantes, nec liuorem è con-
tra vel invidentiam multam reformidantes, sed
flagrantes zelo, sed fide firmi, sed ardentes chari-
tate, fortitudine inuicti, conscientiã puri tota de-
niq; Dei παναλία vndiq; instructi, ut boni milites
Iesu Christi (ita ut Timoth. monet Apostolus) præ- 1. Tim. 6. 12
cla-

clarum fidei hoc certamen ad sanguinem vsq; (si opus fuerit) deceremus, vt vitam simul æternam ad quam vocati sumus apprehendamus.

V. 7.

Isa. 8, 18.

Isa. 49. 4.

2 Tim. 4, 8.

68 O quam gloriosum & quidē spei cœlestis plenum ei erit, quicunq; bonę conscientię testimonio in extremo agone mortis vere cum Apostolo nostro attestari illud poterit, 2. Tim. 4. *Bonum certamen decersi vi, τοῦ δόξου τέρλεκα peregi cursum, fidē seruavi*, quid superest? Ecce me es liberis quos dedisti mihi: aut si frustra & in vanum videatur cum Isaiā laborasse at *Opus meum penes Jehovam, iunio & merces iustitię coronę penes dominum iustum illum iudicem* in magno illo rationum de concreditis talentis exigendarum die, pro certo repēdenda.

V. 26.

Phil. 3. 8.

69 Atq; (fratres) in hunc laborum ac molestiarū omnium finem, retributionem pręmij si cum Mosē fidei oculis serio intueremur, quam faciliē cum eodem, Heb. 11. maiores diuitias *probrum Christi* quam *Thesauros Aęiptiorum* duceremus? Quā omnia cū Paulo *σπίβαλα haberemus vt lucrifaceremus Christum* vno verbo (vt contextus verbis loquar) quā nullius rationem haberemus etiam nec vitam ipsam nobis duceremus *claram modò cum gaudio cursum nostrū ministerialem consummaremus*. Vtiq; non tam à facie

Mat. 10. 28.

V. 22

Ty: anni, mortem & eculeum minitantis, quā à facie Christi constantiam in fide postulantis metueremus; aut si quando caro nostra, aut cognati, honos, lucrū aut delicię mundi, nos (vt Seruatorem olim Petrus Mat. 16.) à cursu, inno aut vel à cruce abblandiendo diuertere conentur: audiret ipsorū quidquam sit quod ibidem Petrus *vade post me Satana mihi es offendiculo*; responderemusq; vtiq; illis quem.

quemadmodum Paulus noster Christi athletas in
victissimus confocijs & Cæsareanis ipsum ne Hierosolymam ad prædicta vincula ascenderet rogā-
tibus capite sequenti ver. 13. *Quid facitis flentes &*
cor meum dego non solū vin-
ciri sed & mori Hierosolymis pro nomine Domini Iesu
sum paratus.

Act. 21. 13.

70 Et quidem si sic per tolerantem in benē agē-
do perseverantiam ad finem vsq; , quæ ramus glo-
riam & honorem & immortalitatem, cōsequemur
vtriq; apud Deum æternam vitam, atq; gregem Dei
qui penes nos est aut erit si pascendo (sicut Petrus
monet) perduremus , cum manifestabitur ē cœlis
ap̄x̄olūm ille Iesus Christus (qui nos præfecerit)
coronam illam glorię immarcescibilem reportabi-
mus, audiemusq; à Christo non tantum illam vocē
quā audient pariter omnes Dei electi fideles Chri-
stiani. *Venite benedicti patris mei regnū possidere*, sed
& alteram quam audient tantum (vel præcipuē) fi-
deles talentorum dispensatores Dei ministri *Euge*
boni servi et fideles; in exiguo fuistis fideles, super multa
vos constituam, in gaudiū Domini vestri ingredimini.

Rom. 2. 7.

1. Pet. 5. 2.

Mat. 25. 34

Ib. v. 21. 23

71 Atq; hæc sunt tandem (viri patres atq; fratres
in Christo Domino multum observandi) quæ vobis
habui hoc in tempore ex hoc contextu proponen-
da, de Christiani cuiusque cursu, vocatione duplici
generalis particulari: De ministerio, cleri forse, duplici
honore, onere: De Domini Iesu ad hoc ministeriū vo-
catione duplici internā exteriori. De fine demum mi-
nisterij evangelij attesticatione duplici in vita in do-
ctrinā Deniq; de fidelis ministri propositi cursu læ-
tæ consummationis ratione, & eā quoq; duplici diffi-
cultate summa summa necessitate.

72 Si non plenè satis singula pertractauerim inopem fecit (vt vidistis) rerum summa copia : si tædio aures vestras (quod multum vereor,) aggravasse nimium visus fuerim, excusare (si pero) poterit apud candorè vestrū sacri huius contextūs exuberans moles, tū quod valedicentis vobis (ac quasi morientis) hæc fuere verba, adeoq; suspirijs longis producta.

73 Attenuissem hīc (per tempus si licuisset) extrema mea vota: Primò vobis (dilecti iuvenes) vt videatis vobis, tum de moribus, tum de literis, concionibus imprimis sacris attendendis, & quidem si hoc poteritis (quod certè vīu & praxi multum poteritis) ipsis vestra manū in memoriæ subsidium (ne diffluant statim) (opus mihi credite non ministris Dei tantum, vti e) adnotandis, ne illorū instar *Jer. 14. 3.* ab his fontibus vacuis vasculis, cerebris eruditione, cordibus verò pietate vacuis revertentes pudore denuo suffusi, capitaq; operientes in posterū erubescatis.

74 Et secundo vobis (charissimi fratres) vt videatis tum vobismet ipsis ne speculationibus vestris sine fructu consenescentes & nescio quæ magna expectantes otioùe torpescentes poma vestra de arbore tamdiu donec emarcuerunt, pendere patiamini, tum depositis fidei vestræ à Deo concreditae (quorquot tutores estis) scholarius animabus ne vnquam per incuriam vestram vestrum in periculū (sicut ille apud Eusebium à Ioanne Evangelista Episcopo demandatus) Deo moriantur.

75 Tertio demum vobis quoq; (obseruandi patres) vt attendatis & vos sedulò pro paternā charitate cum Collegijs (quisq;) vestris, absq; partium studio

dio in vestros cætus optimæ spei iuuenes coaptando, concordiam inter ciues alendo, indomitos coercendo, fouendo studiosos, tum omnes matri cõmuni omnium Academiæ statutis tum exequendis tum (si id vnquam à quoquàm fieri possit) in ordinem digerendis, opus æternâ memoriâ dignum, conscientijs quam plurimum (vt cuiquam constet quid iuramento teneantur) pergratissimum prospiciendo.

76 Verum ista nō audeo persequi; conclusio omnium erit, votum vltimū Deo optimo maximo pro vobis omnibus, pro Academiâ hâc florentissimâ, benignâ matre; benefaciat ipse Deus de cœlis pro bona voluntate suâ huic Tzioni vestræ, & benedicantur omnes qui vestræ Hierosolymæ pacem expetunt: pax Dei sit in portis vestris, & in collegijs multa incolumitas: benedicat Iehoua Deus copijs vestris & opus manuum vestrarū grato animo ipse suspiciat. Deniq; qui Iordanem hunc velut cum baculo (vt Iacobum patriarcham olim) transeuntes rudes & imperitos: si non gregibus at certe gradibus & priuilegijs locupletatos, nos ad operandum in suam vineam dimittit, cõsummet ipse pro nobis singulis cursum cuiusq; nostrum cum gaudio hic in terris, vt in cœlis cum ipso patre filio & spiriū (cui perbeato deo omnis gloria) in æternum regnemus.

Benedicat vobis Iehoua & custodiat vos, faciat Iehoua vt luceat facies sua vobis, & det vobis gratiam: atrollat Iehoua faciem suâ erga vos, & apponat vobis pacem.

Deus vero pacis qui reduxit è mortuis Dominū

no-

Psal. 52. 30.
Psal. 122.
Deut. 33. 11
Gen. 32. 10.

Num. 6. 24.

Heb. 13. 21.

(40)

nostrum Iesum Christum illum magnum pastorem
gregis per sanguinem eterni foederis perficiat vos
in omne opus bonum ad præstandam ipsius volun-
tatem, efficiens in vobis quod gratū sit in conspe-
ctu suo per Christum Iesum, cui sit gloria in secula
sempiterna. *Amen.*

FINIS.

AD LECTORES

(cuiuscunque generis) amicos.

SAcra dixi hanc concionē Acadēmatris
enimverò sic primū fuit officij de-
bito: iam verò (vestrū gratiā & ad ro-
gatum, sub prelo missam, eandem & vo-
bis sacram (*hoc est propriam*) esse volo: Sin
verò in alienas manus forsan inciderit, a-
pologia nostra erit (spero apud equos rerū
æstimatores) pro opere ipso, quod neces-
sarium fuerit ex debito; si impolitū, quod
ē rure aut ex vrbe utcunq; celebri ac re-
ligiosā non literaria tamen vbi concionā-
di assidua cura musis politioribus vacare
non potuerit: pro prelo verò, quod amici
petiere vel quod meum, si incultum, at il-
lis (ex voto saltem) proprium, qui candidē
solent ex amore singula interpretari. Si
profint hæc seu placeant vel aliquibus,
vel alicui Christo saluti soli sola laus. Vo-
tum teneo. *Valeto.*

Bristo.